

FOLKETINGET

Endelig rapport om § 71-tilsynets anmeldte tilsynsbesøg på Den Sikrede Døgninstitution Sønderbro fredag den 22. april 2022

1. Indledning

Den 22. april 2022 kl. 08.30-10.30 aflagde § 71-tilsynet et anmeldt tilsynsbesøg på Den Sikrede Døgninstitution Sønderbro.

Fra § 71-tilsynet deltog formand Julie Skovsby (S), Stén Knuth (V) og Trine Torp (SF). Desuden deltog udvalgssekretær Charlotte Avnsted-Vilman og udvalgsassistent Gitte Ravn Jensen.

Fra Sønderbro deltog institutionsleder Hamid Vazin, aftenholdsleder og personaleansvarlig Ralf Østergaard Christensen, psykolog Mette Jessen Hansen og administrativ koordinator Caroline Wégens.

Efter tilsynsbesøget har tilsynet stillet en række spørgsmål, som personalet på Sønderbro har besvaret. Der er bl.a. spurgt ind til den nærmere brug af videoovervågning, rengøringen på de unges værelser, den såkaldte værelsestid og det anvendte pointsystem.

29. juni 2022

§ 71-tilsynet

Charlotte Avnsted-Vilman

Udvalgssekretær
Charlotte.avnsted-vilman@ft.dk
+45 3337 3648

Folketinget

Christiansborg
1240 København K
3337 5500
ft@ft.dk
www.ft.dk

2. Tilsynet udtaler

Tilsynet finder det særdeles problematisk, at der hersker forvirring omkring den såkaldte værelsestid på institutionen. Det er helt afgørende for de unge, at de ved, hvilke regler der gælder, herunder hvornår de kan sige fra, hvis de ikke ønsker at opholde sig på værelset i den angivne tid, hvor der er vagtskifte.

Tilsynet finder det endvidere beklageligt, at forholdene på Sønderbro fremstår kolde og kliniske, men finder det dog positivt, at der er igangsat en renovering af institutionen.

Endelig finder tilsynet det positivt, at der er mange muligheder for fysisk og kreativ udfoldelse på institutionen, og at de unge inddrages i planlægningen af aktiviteter m.v. Det er endvidere positivt, at der tages udgangspunkt i den enkelte unge i forhold til tilrettelæggelsen af den daglige undervisning på stedet.

3. Kort om Sønderbro

Sønderbro er en sikret døgninstitution, der er placeret på Amager i København. Sønderbro er landets eneste kommunale sikrede døgninstitution.

Sønderbro er normeret til 18 pladser fordelt på 3 sikrede afdelinger: Afdeling Syd, Afdeling Vest og Afdeling Øst.

På tidspunktet for tilsynsbesøget var der 17 indskrevne unge på matriklen. 8 af de unge var anbragt uden samtykke.

4. Tilsynets rundgang

Tilsynet mødte op ved hovedindgangen, hvor de blev hentet af personalet. Tilsynet bemærkede i den forbindelse, at personalet var iklædt ens trøjer, og at dette gav fin klarhed over, hvem de ansatte var, når man bevægede sig rundt på institutionen.

Personalet gav indledningsvis en kort introduktion til dagens program, og tilsynets medlemmer gjorde opmærksom på, at de meget gerne ville tale med nogle af de unge, såfremt der var ønske herom.

Tilsynet startede i Afdeling Vest i personalerummet, hvor tilsynet spurgte ind til den massive tv-overvågning, der er på stedet. I personalerummet er der flere store tv-skærme, der viser alle fællesarealerne på institutionen. Personalet forklarede, hvordan systemerne fungerer, hvad de bruges til, hvem der har adgang til optagelserne, og hvad det har betydet for sikkerheden, at de har lov hjemmel til at foretage bl.a. tv-overvågning.

Herefter gik tilsynet ud i køkkenet på afdelingen, hvor nogle af de unge sad og spiste morgenmad sammen med en ansat. Morgenbordet så lækkert og indbydende ud, og personalet fortalte, at maden er vigtig. Mange af de unge har slet ikke været vant til at spise morgenmad, før de ankommer til Sønderbro. De unge kan derfor også få indflydelse på, hvad de kan spise. Der er også unge, der af religiøse årsager, faster i perioder, hvilket naturligvis bliver respekteret af personalet.

De unge i køkkenet fortalte om morgenerne. De bliver vækket kl. 8.00, og skoledagen starter kl. 9.00. Dørene til værelserne er låst om natten i tidsrummet kl. 23.00 – 8.00, men de unge kan tilkalde de voksne efter behov ved brug af en ringeklokke.

Opholdsrummet havde en meget spartansk indretning. Der var bl.a. en PlayStation, et fælles tv, bogreoler og en sofa. I forlængelse af opholdsrummet var der en anden stue med sofa, sofabord, tv og klaver.

En af de unge på Afdeling Vest ville gerne vise sit lille værelse og toilet frem. Han var i udgangspunktet glad for værelset, men bemærkede, at det ikke var særlig hyggeligt. Toilettet var meget beskidt.

Personalet oplyste, at alle værelser på Sønderbro har eget toilet med bad.

Tilsynet så herefter det fælles træningsrum med mange forskellige træningsmaskiner og et af værkstederne, der er på stedet, hvor tre unge var i gang med dagens arbejde. Flere af de ting, der bliver produceret, var udstillet og i brug rundt omkring på institutionen, og det blev bemærket, at tingene var både flotte og af god kvalitet.

Kl. 9.00 fik tilsynet lov til at være med til den første undervisningstime i den interne skole på Afdeling Vest, hvor der var tre elever tilstede. Lærerne fortalte lidt om dagens undervisning og om undervisningen generelt på stedet.

I forlængelse af dette talte tilsynet fortroligt med to af de unge på Afdeling Vest. Personalet var ikke tilstede under samtalerne. Alle gangarealerne på Afdeling Vest bar præg af den igangværende renovering på stedet, og det var nogle steder svært at komme rundt.

Herefter gik tilsynet ud i gården. Gårdmiljøet har forskellige muligheder for fysisk udfoldelse, herunder også boldbaner. Tilsynet fik indtryk af, at man vægter fysisk udfoldelse højt på institutionen.

Alle de tre afdelinger på Sønderbro er selvstændige enheder og adskilt i det daglige. De unge har således ikke kontakt med hinanden på tværs af afdelingerne.

Tilsynet sluttede af med en kort rundtur på Afdeling Syd, der i det store hele ligner Afdeling Vest. Også her var indretningen meget spartansk, og stedet bar ligeledes præg af at være under ombygning.

På Afdeling Syd ønskede en af de anbragte unge at tale fortroligt med tilsynet.

Til slut så tilsynet besøgsrummet, og personalet forklarede, hvordan besøgene foregår – afhængigt af, om der er politi til stede eller ej.

Tilsynet så ikke Afdeling Øst. Personalet har efterfølgende oplyst, at der ikke findes et isolationsrum på Sønderbro.

Generelt finder tilsynet, at de fysiske rammer på Sønderbro fremstår slidte og fængselslignende.

5. Øvrigt

Under tilsynsbesøget fortalte personalet om dagligdagen og arbejdsgangen på Sønderbro. Det blev anført, at det har betydet meget for sikkerheden på Sønderbro, at det nu er lovligt at have tv-overvågning på alle fællesarealerne, hvilket Sønderbro benytter sig af. Det er sjældent, at der sker overfald på personalet, og rømning er heller ikke et problem på stedet, hvilket ifølge personalet bl.a. skyldes adgangen til videoovervågning.

Sønderbro har efterfølgende oplyst i et svar til tilsynet, at overvågningsoptagelserne kun må gennemses med henblik på at forebygge kriminalitet, afklare, om der er begået kriminelle handlinger, og i forbindelse med efterforskning, herunder i form af udlevering af optagelser til politiet. Desuden har der også været tilfælde, hvor unge eller flere involverede kollegaer ikke har haft samme oplevelse af håndteringen af en fysisk konfliktsituation, hvor ledelsen finder det relevant at gennemse forløbet.

Der er en psykolog ansat på Sønderbro, der dækker alle tre afdelinger. Personalet sørger derudover for, at børnene og de unge får regelmæssige tjek hos egen læge og tandlæge, herunder at de har de relevante vaccinationer. Derudover sker der også en vurdering af, om den unge skal udredes for eventuelle diagnoser m.v., hvis dette ikke allerede er sket.

Når de unge ankommer til institutionen, foretages der også en faglig udredning, så personalet kan fastlægge, på hvilket niveau undervisningen skal tilrettelægges i forhold til den konkrete unge.

Både personalet og de unge fortalte om værelsestid, der bliver afholdt hver dag i tidsrummet kl. 14.30 – 15.15. Tilsynet forstod det i første omgang sådan, at de unge i den angivne periode er låst inde på værelserne, og at formålet med værelsestiden er, at der kan ske vagtskifte i fred og ro, hvor personalet kan lave en ordentlig overdragelse til næste vagthold. Derudover kan de unge slappe af og lave det, de nu ønsker.

Under tilsynsbesøget blev det tydeligt, at det ikke var alle unge, der synes om den tvungne værelsestid. Personalet forklarede under tilsynsbesøget, at den tvungne tid på værelset sikrer, at vagtskifte kan ske i ro og mag uden forstyrrelser fra de unge.

Personalet på Sønderbro har efterfølgende præciseret i et svar til tilsynet, at de unge ikke er låst inde på værelserne i den såkaldte værelsestid, og at det er muligt for de unge, som ikke finder det attraktivt at have alenetid, at opholde sig på fællesarealerne, forudsat at der udvises hensyn til andres behov for ro. Det bemærkes dog, at det er anført i svaret, at nogle medarbejdere fortolker værelsestiden som et middel til at lette processen omkring vagtskifte, hvilket der løbende arbejdes med at dementere.

Flere af de unge udtrykte derudover utilfredshed med adgangen til internet og med sengetider i weekenden.

Det blev oplyst, at der hver dag kl. 15.30 afholdes et møde på afdelingerne, hvor de unge også deltager. Her drøftes bl.a. forslag til indkøb til afdelingen, madønsker m.v.

Flere af de unge fortalte også om det såkaldte pointsystem, som blev fremlagt lidt forskelligt. Men tilsynet forstod det sådan, at de unge ved god opførsel kan optjene point til at forsøge dagligdagen – både for den enkelte og for den samlede gruppe. Det kan f.eks. være ret til ekstra besøg ud over dem, de unge i forvejen har ret til.

Personalet på Sønderbro har efterfølgende uddybet anvendelsen af pointsystemet i et svar til tilsynet. Af svaret fremgår det bl.a., at pointsystemet er en incitamentsstruktur, som skal styrke de unges sociale og faglige parathed og individuelle og kollektive motivation. Det teoretiske fundament for pointsystemet er desuden taget fra multifunC-forstærkningsprogram, hvilket er evidensbaseret.

Personalet på Sønderbro har derudover anført i et svar til tilsynet, at det er de unge selv, der står for hygiejnen på værelset, og at personalet hjælper til med hovedrengøring. Dog er der opmærksomhed på den enkelte unges evner.

Endelig har personalet på Sønderbro oplyst i et svar til tilsynet, at de løbende forsøger at gøre afdelingerne mere indbydende og funktionelle sammenholdt med de sikkerhedskrav og dertilhørende foranstaltninger, som de er forpligtet til at opretholde. Hertil er det dog nævnt, at der er stor slitage forbundet med de stigende anbringelser af børn og unge med

psykiatriske problemstillinger, hvilket øger kravene til frekvensen i vedligeholdelsen.